

รายงานการประชุม
คณะกรรมการจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป
(Thai – EU FLEGT VPA) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔
วันจันทร์ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๖.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมโรงแรม ไอบิส สไตล์ รัชดา และ ผ่านการประชุมออนไลน์ (zoom)

ผู้มาประชุม

๑.	นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล	รองอธิบดีกรมป่าไม้	ประธาน
๒.	นายทองศักดิ์ นนทภา	ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะกรรมการ
๓.	นางสาวภาวิณี ชพานนท์	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กรมการค้าต่างประเทศ	คณะกรรมการ
๔.	นางสาวจริยา คัมภีร์ญาณนนท์	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	คณะกรรมการ
๕.	นางสาวดวงเดือน ศรีโพธา	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมวิชาการเกษตร	คณะกรรมการ
๖.	นางช่อทิพย์ อานันท์รัตนกุล	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ กรมป่าไม้	คณะกรรมการ
๗.	นางสาวเจนจิรา แก้วโมรา	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะกรรมการ
๘.	นายรังษี ผ่องสว่าง	เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน สำนักการอนุญาต กรมป่าไม้	คณะกรรมการ
๙.	ว่าที่ร้อยตรีสุขสวัสดิ์ วงค์หมอก	เจ้าหน้าที่ สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า	คณะกรรมการ
๑๐.	นายวิจารณ์ เสนสกุล	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย กรมป่าไม้	คณะกรรมการ
๑๑.	นางสาวพร้อมพร สกุลวัชรินทร์	นิติกรปฏิบัติการ กรมศุลกากร	คณะกรรมการ
๑๒.	นายเมทนี สีมันตร	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ส่วนรับรองการป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะกรรมการ
๑๓.	นายบุญสุรีย์ จีระวงศ์พานิช	ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะกรรมการ
๑๔.	นางปิยะทิพย์ เอี้ยวพาณิชย์	ประธาน สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน	คณะกรรมการ
๑๕.	นายปิงซุน หวัง	ผู้แทน กลุ่มอุตสาหกรรมไม้อัด ไม้บาง และวัสดุแผ่น	คณะกรรมการ
๑๖.	นายวิชาติ ประธานราษฎร์	ประธาน สมาคมไม้เก่า	คณะกรรมการ
๑๗.	นางสาวรุ่งนภา วัฒนวิเชียร	ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย	คณะกรรมการ
๑๘.	นางสาวอัจฉราภรณ์ ใต้ไชร์	ผู้ประสานงานโครงการเฟล็กที RECOFTC	คณะกรรมการ

๑๙. นางสาวสุตารัตน์ เกาลวนิชย์	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวจุฬารัตน์ พรหมสุวรรณ	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมธุรกิจการป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๒๑. นายณรงค์ชัย ชลภาพ	หัวหน้าส่วนนวัตกรรมไม้เศรษฐกิจ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	คณะทำงาน
๒๒. นายสุพัฒน์ มุลพฤษ์	นิติกรชำนาญการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	คณะทำงาน
๒๓. นายอภิรักษ์ ทหรานนท์	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๒๔. นายอิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์	นักวิชาการอิสระด้านกฎหมาย	คณะทำงาน

ผู้ไม่มาประชุม เนื่องจากติดภารกิจ

๑. เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
๒. สถาบันพัฒนาทรัพยากร และเกษตรกรรมยั่งยืน แม่ทา
๓. เครือข่ายเกษตรกรชาวสวนยาง ๑๖ จังหวัดภาคใต้
๔. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
๕. สมาคมโรงเลื่อยจักร
๖. สมาคมผู้ส่งออกไม้ไทย
๗. สำนักการป่าไม้ต่างประเทศ กรมป่าไม้
๘. คณะบดีคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๙. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ
๑๐. เครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อการจัดการป่าอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม
๑๑. มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๑๒. นายกสมาคมธุรกิจไม้
๑๓. สมาคมธุรกิจไม้โตเร็ว

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวสมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยง	FLEGT Facilitator สถาบันป่าไม้ยุโรป (EFI)
๒. นางสาวกนกวรรณ ยอดทอง	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๓. นางสาวภาวิณี อุดมใหม่	ที่ปรึกษาการจัดทำร่างภาคผนวก
๔. นางสาวสุมาลี ทองดอนแอ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมวิชาการเกษตร

๕. นายสมพร คงธนฤตกร	สถาบันป่าไม้ยุโรป (EFI)
๖. นางสาวสถิรจิตต์ ปริปัญญา	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
๗. นายฉลาด สุธานันะ	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
๘. นางสาวกรวิไล วงศ์ยศ	สมาคมไม้เก่า
๙. นางสาวปานจิตต์ ต้นสม	ที่ปรึกษา สำนักงานเลขานุการไทย - อียู เฟล็กที
๑๐. นางสาวอภิรตี จิตต์ปรารพ	นิติกรชำนาญการ สำนักกฎหมาย กรมป่าไม้
๑๑. นายธนพล ต่อสิทธิเดชกุล	กรรมการบริษัท Business Competitive
๑๒. นางสาวชนกพร สุนนะเศรษฐกุล	คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๑๓. นายเอกสิทธิ์ อเนกสิทธิสิน	สมาคมธุรกิจไม้
๑๔. นายอนุสรณ์ เจริญทรัพย์	สำนักงานเลขานุการไทย - อียู เฟล็กที
๑๕. นางสาวทิพย์รัตน์ ลิ้มสายสุข	สำนักงานเลขานุการไทย - อียู เฟล็กที
๑๖. นายปรเมศวร์ พายัพสถาน	ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการ สมาคมไม้เก่า
๑๗. นายมนตรี โยธารักษ์	สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน
๑๘. นางสาวสวิตี จำปาหอม	ร้านเจ๊จิงไม้เก่า
๑๙. นางสาวภิตินันท์ วงศ์มะเกลือเก่า	สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้
๒๐. นางสาววรรณดี ทรัพย์ประเสริฐ	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

เริ่มประชุมเวลา ๐๙:๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

เนื่องจากติดภารกิจ นายอดิสร นุชดำรงค์ อธิบดีกรมป่าไม้ มอบหมายให้ นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล รองอธิบดีกรมป่าไม้ เป็นประธานการประชุมแทน นายสมศักดิ์แจ้งให้ทราบว่า กรมป่าไม้ได้ทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) เพื่อส่งเสริมการปลูกไม้ในที่ดิน สปก. เพื่อสอดรับการแก้ไขกฎหมาย ที่ให้ไม้ในที่ดิน สปก. ไม่เป็นไม้หวงห้าม สามารถ ปลูก และตัดได้โดยไม่ต้องขออนุญาต ในอนาคตจะมีการขยายการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว ให้ครอบคลุมที่ดินรัฐประเภทอื่น

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป (Thai – EU FLEGT VPA) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ และประเด็นสืบเนื่อง

ประเด็นสืบเนื่อง

๑. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยส่งรายชื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ต้องการเชิญเข้าร่วมประชุมระดมความเห็นต่อภาคผนวกขอบเขตผลิตภัณฑ์ (PS) ให้กรมป่าไม้ เพื่อให้กรมป่าไม้ส่งหนังสือขอข้อมูลติดต่อจากกรมศุลกากรต่อไป – กรมป่าไม้กำลังตรวจสอบรายชื่อ และจะส่งให้กรมศุลกากรต่อไป

๒. กรมป่าไม้ส่งคำแนะนำการจัดทำหนังสือสำแดงความถูกต้องด้วยตนเองฯ และหนังสือตัวอย่างสำแดงความถูกต้องด้วยตนเองฯ ให้หน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้องตรวจสอบ และนำเผยแพร่ต่อไป – สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ และสำนักกฎหมาย กรมป่าไม้ อยู่ระหว่างตรวจสอบเอกสาร เมื่อเสร็จสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ จะส่งหนังสือให้อธิบดีกรมป่าไม้อนุมัติ และออกเป็นหนังสือเวียนแจ้งไปที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดต่อไป

๓. เพิ่มเรื่องการพัฒนากฎระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าไม้ในร่างภาคผนวกที่ ๑๑ – ดำเนินการแล้ว

๔. สำนักงานเลขานุการไทย-อียู เฟล็กที ปรับแก้ร่างแนวคิดการควบคุมการนำเข้าไม้ (ภาษาอังกฤษ) และให้ FLEGT focal point นำส่งให้อียูอย่างไม่เป็นทางการเพื่อขอความเห็นต่อไป – สำนักงานเลขาฯ ส่งร่างฉบับภาษาอังกฤษให้ EFI ให้ความเห็นเรียบร้อยแล้ว

๕. หลังการศึกษาจากสภาอุตสาหกรรมฯเสร็จสิ้น คณะทำงานกลุ่มย่อย SCC on PL จะหารือแนวทางการจัดทำเอกสารสำแดงความถูกต้องของไม้ที่แปรรูปในที่ดินเอกชน และนำเสนอให้คณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ อีกครั้ง – โครงการอยู่ระหว่างการศึกษา

๖. นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำร่างภาคผนวก ประสานงานกับนายเฉลิมเกียรติ สุดสาคร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการและควบคุมป่าไม้ กรมป่าไม้ เรื่องไม้ของกลาง – ดำเนินการแล้ว โดยนางสาวภาวิณี ได้รับเอกสารจากนายวิจารณ์ แสนสกุล ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย กรมป่าไม้

๗. นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ และ นายบุญสุธีร์ จีระวงศ์พาณิชย์ ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการป่าไม้ กรมป่าไม้ ประสานนายประพันธ์พงศ์ คงศรีรอด นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้ เรื่องระบบ RFD SW และนำข้อมูลมาปรับปรุงร่าง THA-TLAS ต่อไป – ดำเนินการแล้ว

๘. นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ เพิ่มรายละเอียดการจัดตั้งหน่วยงาน และระบบของกรมป่าไม้ เพื่อการออกหนังสือรับรอง FLEGT/THA-TLAS ในร่าง และย้ายตารางหนังสือรับรองโดยองค์กรเอกชนอิสระฯไปเป็นเอกสารแนบของร่างภาคผนวก THA-TLAS โดยจะส่งร่างภาษาอังกฤษให้สำนักงานเลขาฯ เพื่อประสาน FLEGT focal point ให้นำส่งอียูต่อไป - อยู่ระหว่างการปรับปรุง

๙. นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ เพิ่มคำอธิบายการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้ในที่ดินเอกชน และการควบคุมการนำเข้าไม้ ในร่าง SCC และนำร่างฉบับสมบูรณ์เสนอให้คณะทำงานพิจารณาในครั้งถัดไป – จะมีการหารือในวาระที่ ๔.๒

มติ ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม โดยคณะทำงานที่มีข้อแก้ไขที่ไม่เปลี่ยนแปลงความหมาย จากต้นฉบับจะส่งข้อแก้ไขดังกล่าวมายังสำนักงานเลขาธิการไทย-อียู เฟล็กที ภายในวันที่ ๑๖ มีนาคม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ความก้าวหน้าในการดำเนินงานของคณะทำงานกลุ่มย่อย เรื่องการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ (PDI)

นางสาวอัจฉราภรณ์ ไต้ไชรี ผู้ประสานงานโครงการเฟล็กที RECOFTC แจ้งว่าได้เริ่มร่าง ภาควนวกไปตั้งแต่เดือนมกราคม โดยมีนางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำภาควนวก เป็นผู้สนับสนุนการ ร่าง ในเดือนมีนาคมนี้ ได้จัดการประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเก็บความเห็นต่อร่าง PDI จะมีการจัดประชุม คณะทำงานกลุ่มย่อย PDI ในวันที่ ๒๒ มีนาคมนี้ และในเดือนเมษายน จะจัดการประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อย PDI อีกครั้งเพื่อปรับปรุงร่าง คาดว่าร่างจะแล้วเสร็จเพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ ในเดือนเมษายน

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๒ การจัดงานวันป่าไม้โลก (International Day of Forests)

นายทงศักดิ์ นนทภา ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ แจ้งว่าจะมีการจัดงานวันป่าไม้โลก (International Day of Forests) ในวันที่ ๑๘ มีนาคม เวลา ๐๘:๓๐-๑๒:๐๐ ณ ห้องอารีย์สัมพันธ์ กรมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในงานนิทรรศการจะมีการประชาสัมพันธ์กระบวนการ FLEGT VPA ไปยังผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง และจะมีการหารือระหว่างผู้แทนประเทศออสเตรเลีย สหภาพยุโรป และประเทศไทยในหัวข้อ Sustainable Timber Trade and Forest Cooperation นายทงศักดิ์เรียนเชิญกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนได้ในกระบวนการ FLEGT VPA มาร่วมจัดนิทรรศการ องค์กรที่สนใจสามารถแจ้งไปที่ นายบุญสุธีร์ จีระวงศ์พานิช ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการป่าไม้ กรมป่าไม้

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๓ โครงการนำร่องเพื่อทดสอบกระบวนการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้สายพันธุ์ประจำถิ่น จากที่ดินเอกชนและสนับสนุนการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนของเกษตรกรผู้ปลูกไม้รายย่อย: กรณีศึกษาบ้านสบลี ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง

นายสมพร คงธนฤตกร ที่ปรึกษาจากสถาบันป่าไม้ยุโรป นำเสนอโครงการนำร่องซึ่งสนับสนุนโดยสถาบันป่าไม้ยุโรป (EFI) ซึ่งในพื้นที่ที่ติดกับแนวเขตอุทยานแห่งชาติเขตนอุทยาน และแนวเขตป่าถาวร โดยมีจุดประสงค์โครงการคือ ๑) เพื่อศึกษากระบวนการการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้สายพันธุ์ประจำถิ่น (Native Timber) บนที่ดินเอกชน และที่ดินสปก. ที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการขนาดเล็ก (MSMEs) และ ๒) เพื่อนำร่องพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขัน และความเข้มแข็งของผู้ปลูกไม้ และผู้ประกอบการโรงเลื่อยขนาดเล็ก MSMEs เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

โครงการฯ ได้จัดทำร่างกระบวนการควบคุมห่วงโซ่อุปทานในพื้นที่ โดยแบ่งจุดควบคุมเป็น ๓ จุดหลักๆ ได้แก่ ๑) แหล่งที่มาของไม้จากเกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกไม้ในชุมชน ๒) ผู้แปรรูป ได้แก่ ช่างไม้ชุมชนหรือโรงแปรรูปในครัวเรือน และ ๓) การค้าขายผลิตภัณฑ์และโรงค้าสิ่งประดิษฐ์ โดยแนวทางการทำงานโครงการฯ การนำเคลื่อนที่ไม้ตั้งแต่สวนไปยังผู้แปรรูปไม้จะใช้ ระบบการสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ด้วยตนเอง (SD) ที่ได้พัฒนาจากคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ

เนื่องจากพื้นที่เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง จึงต้องทำให้ระบบ SD มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น โดยการใช้หน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับเข้ามารับรอง SD โดยใช้โครงการธนาคารต้นไม้ของ ธ.ก.ส. เป็นผู้รับรอง เกษตรกรผู้ที่จะเข้าร่วมโครงการจะต้องลงทะเบียนกับธนาคาร ทำระบบฐานข้อมูลต้นไม้ พิกัด GIS เพื่อเป็นการช่วยเสริมความน่าเชื่อถือให้กับ SD ซึ่งใช้ในการการนำเคลื่อนที่ไม้ออกจากกลุ่มหรือในกรณีที่ขายออกนอกพื้นที่ โดยกรอบแนวคิดการทำงานของโครงการฯ ได้วางแนวทางการทำงานในพื้นที่ในประเด็นหลัก ๒ ประเด็น ได้แก่

๑. ความถูกต้องตามกฎหมาย

- ๑.๑. การใช้ SD ในการตัดและนำเคลื่อนที่ โดยมีโครงการธนาคารต้นไม้รับรองแหล่งกำเนิดให้สมาชิกกลุ่ม
- ๑.๒. การแปรรูปไม้และสิ่งประดิษฐ์ของช่างในชุมชน/โรงค้าสิ่งประดิษฐ์ โดยมีใบอนุญาตแปรรูปไม้/ใบอนุญาตโรงค้าสิ่งประดิษฐ์
- ๑.๓. สะท้อน ผลักดัน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับแก้ข้อกำหนดที่เป็นประโยชน์แก่ MSMEs ในเวทีระดับชาติ

๒. ความยั่งยืน

- ๒.๑. การหมุนเวียนของการปลูก การเก็บเกี่ยว การแปรรูป และการค้า
- ๒.๒. สร้างรายได้ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ทั้งจากเนื้อไม้และไม้ใช้เนื้อไม้
- ๒.๓. การรวมกลุ่มเพิ่มศักยภาพ สร้างความเข้มแข็ง ถ้ายทอดองค์ความรู้

ช่องว่างในกระบวนการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของชุมชนและการประกอบการ

โครงการฯ ได้ทำการวิเคราะห์ช่องว่างของการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้ในพื้นที่ โดยได้วิเคราะห์จากจุดหลักๆของการควบคุมได้แก่

๑. เรื่องความถูกต้องตามกฎหมาย

- ๑.๑. แหล่งที่มาของไม้ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกไม้ในพื้นที่ ปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง ปัญหาหลักๆ ที่ค้นพบ คือ เรื่องเอกสารสิทธิ์การถือครอง และการเป็นเจ้าของต้นไม้
- ๑.๒. การแปรรูป พบว่า ไม่มีใบอนุญาตแปรรูปไม้ เนื่องจากในพื้นที่มีช่างแปรรูปไม้ซึ่งเป็นผู้แปรรูปไม้ขนาดเล็ก
- ๑.๓. การขาย ประเด็นเรื่องการขอใบอนุญาตค้าไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ไม้

๒. การประกอบกิจการ

- ๒.๑. ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการบริหารจัดการฐานข้อมูลต้นไม้ชุมชน/เงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในครัวเรือน/เงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการปลูกต้นไม้ (ทั้งนี้ปัจจุบันสามารถรับการสนับสนุนจาก ธ.ก.ส.)
- ๒.๒. ขาดเงินทุนหมุนสำหรับช่างไม้ของชุมชนในการประกอบกิจการ เช่นการซื้อสี ซื้อไม้ ปัจจุบันยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เนื่องจากไม่ได้รับการอนุญาตที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- ๒.๓. ขาดเงินทุนหมุนเวียนในโรงค้าสิ่งประดิษฐ์ (โดยปัจจุบันสามารถขอจากการสนับสนุนจาก ธ.ก.ส.)
- ๒.๔. จึงมีความจำเป็นต้องหากลไกมาจัดการช่องว่างที่เกิดขึ้นร่วมไปถึงกลไกด้านการเงินให้กับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่

สิ่งที่ดำเนินการแล้ว

๑. จัดกิจกรรมอบรมการทำระบบฐานข้อมูลต้นไม้ โดยให้กลุ่มเกษตรกรได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลด้วยตนเองได้แก่ การจัดทำข้อมูลแปลงปลูก การจับพิกัด GPS การตรกรรหัสต้นไม้ การวัดขนาดต้นไม้ วิธีการบันทึกข้อมูล วิธีการทำ SD และได้หารือให้ ธ.ก.ส. เข้ามาสนับสนุนการรับรอง SD รวมไปถึงสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน
๒. ทำระบบฐานข้อมูลของกลุ่มโดยเก็บข้อมูลไว้ในระบบสารสนเทศ และสามารถเข้าถึงระบบฐานข้อมูล SD ของเจ้าของแปลงผ่านการทำ QR Code
๓. การอบรมให้เกษตรกรรายย่อยฝึกการจัดการสวนของตนเองอย่างง่าย เช่น การรดกิ่งไม้ในสวน

สิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อ

๑. รีบเร่งดำเนินการ ขอใบอนุญาตแปรรูปไม้ สำหรับช่างในชุมชน ถ้ายังไม่สามารถขอใบอนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ ก็จะไม่สามารถขอเงินทุนหมุนเวียนจาก ธ.ก.ส. ได้
๒. รอกการประกาศระบบ SD ของกรมป่าไม้ เพื่อทดสอบกระบวนการฯ ทำไม้ตัดสายขยายระยะ ผ่านทุกจุดของห่วงโซ่อุปทานและทดสอบกระบวนการทางการเงินโดยใช้การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจาก ธ.ก.ส.

นายวิจารณ์ เสนสกุล ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย กรมป่าไม้ ชี้แจงว่าในปัจจุบันกฎหมายให้เจ้าของไม้สามารถใช้ประโยชน์ไม้ตนได้อย่างถูกกฎหมายแล้ว อย่างไรก็ตามอุปสรรคที่เจ้าของไม้ยังคงประสบอยู่ เกิดจากการที่เจ้าของไม้ไม่สามารถเข้าถึงกฎหมายได้ เพราะฉะนั้นกรมป่าไม้จะดำเนินการสร้างความเข้าใจไปยังประชาชน

นายรังษี ผ่องสว่าง เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน สำนักการอนุญาต กรมป่าไม้ ให้ความเห็นว่า เรื่องการแปรรูปไม้ กรมป่าไม้มีนโยบายขอใช้วัตถุดิบที่ใช้ในโรงงานประดิษฐ์กรรมสามารถขออนุญาตตามกฎหมายได้

นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล รองอธิบดีกรมป่าไม้ ให้ความเห็นว่า กรมป่าไม้ควรนำกระบวนการมาทบทวน ว่าสามารถทำกระบวนการเป็นกลุ่มชุมชนหรือหมู่บ้านได้หรือไม่ หรือให้เจ้าหน้าที่ลงมาอำนวยความสะดวกให้โดยชี้แจงขั้นตอนให้ชัดเจนโดยทำเป็นแผนภาพ หรือลดขั้นตอนในการขออนุญาต และให้มีความชัดเจนในการขออนุญาต สำคัญที่สุดต้องทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ในการรับเรื่องในการขออนุญาต ซึ่งแต่ละพื้นที่มีศูนย์ป่าไม้จังหวัดในการดำเนินการ และให้กรมป่าไม้โดยสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ กลับไปดูพื้นที่ที่สามารถดำเนินการที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ และสำนักอนุญาตไปดูขั้นตอนการขออนุญาตและกลับมาทำงานร่วมกัน รวมไปถึงการขยายสื่อประชาสัมพันธ์ไปในทุกๆช่องทางให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

นายทองศักดิ์ นนทภา ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ แจ้งให้ทราบว่าสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ จะขอเป็นเจ้าภาพในการประสานงานกับสำนักการอนุญาต เจ้าหน้าที่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ให้จัดทำขั้นตอนในการยื่นขออนุญาต ให้จัดทำผังขั้นตอน เรื่องสถานที่ยื่นขออนุญาต ค่าทำเนียมตามระเบียบราชการ เอกสารประกอบ รวมไปถึงระยะเวลาการขออนุญาตที่ชัดเจนให้กลุ่มได้รับทราบไปดำเนินการต่อไปด้วยกัน และกรมป่าไม้ได้ทำบันทึกความเข้าใจกับ ส.ป.ก. เรื่องการจัดทำคู่มือการรับรองไม้ในที่ดิน ส.ป.ก. เฉพาะไม้ที่ปลูกเท่านั้น และจะรีบเร่งทำคู่มือสำหรับประชาชนต่อไป

นายวิจารณ์ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือการแปรรูปไม้ น่าจะติดขัดเรื่องระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีการตั้งโรงงานแปรรูปไม้ที่ไม่มีใบอนุญาต ทั้งนี้ อธิบดีกรมป่าไม้มีมติให้ปรับปรุงโดยขั้นตอนแรกจะนำประเด็นเข้าสู่กระบวนการของคณะกรรมการป่าไม้แห่งชาติและปลดล็อกไปตามขั้นตอน ปัจจุบันกรมป่าไม้ได้จัดตั้งคณะทำงานเรื่องปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไม้ ประเด็นหลักๆคือเรื่องที่ดินที่ขออนุญาตการแปรรูปไม้ ประเด็นเรื่องการขออนุญาตภาครัฐจะทำให้ระยะเวลาในการขออนุญาตให้ลดลง เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เช่น กรมป่าไม้ ทสจ. ต้องหารือกัน

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๔ สรุปผลการสำรวจ ข้อค้นพบ ผลการวิเคราะห์ Gaps Analysis ในการควบคุมคุมห่วงโซ่อุปทานไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า

นายสมพร คงธนฤตกร ผู้จัดการโครงการ สมาคมไม้เก่า นำเสนอผลสรุปผลการสำรวจภาคสนาม ผลการวิเคราะห์ Gaps Analysis และแนวทางการพัฒนากระบวนการควบคุมจากการลงพื้นที่สำรวจทั้งหมด ๖ ภูมิภาค

แผนการทำงานโครงการฯ ในระยะต่อไป

- เดือนมีนาคม ๒๕๖๔
 - แนวทางกระบวนการควบคุมห่วงโซ่อุปทาน
 - โมเดลกระบวนการควบคุมห่วงโซ่อุปทาน
 - ประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่าครั้งที่ ๒/๒๕๖๔
 - ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔
- เดือนเมษายน ๒๕๖๔
 - ทดสอบกระบวนการควบคุมห่วงโซ่อุปทาน ภาคสนาม

- ประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่าครั้งที่ ๓/๒๕๖๔
- ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงครั้งที่ ๔/๒๕๖๔
- เดือนพฤษภาคม ๖๔
 - การประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Consultation)
 - ปรับปรุงโครงสร้างกระบวนการควบคุมห่วงโซ่อุปทาน
- เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔
 - ร่างกระบวนการควบคุมห่วงโซ่อุปทาน
 - ประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่าครั้งที่ ๔/๒๕๖๔
 - ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงครั้งที่ ๖/๒๕๖๔

สรุปผลการสำรวจ ๖ ภูมิภาค

พื้นที่สำรวจและการกระจายของกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการทั้งหมด ๓๙ ราย ประเภทผลิตภัณฑ์ โรงค้าไม้เก่า เพอร์นิเจอร์ บ้านน็อคดาว์น ประตู วงกบ หน้าต่าง แกะสลัก กลุ่มของไม้ นำเข้าและไม้พาเลท

- ภาคกลาง - แหล่งไม้เก่าที่เพิ่มเติมขึ้นมา คือแหล่งแหล่งที่มาของไม้มี ได้แก่ ไม้เก่าจากบ้านเรือนเก่า สิ่งปลูกสร้างทางราชการ และไม้ใหม่จากโรงค้าไม้แปรรูป(ไม้ใหม่) การแปรรูปขั้นที่สอง มีการแปรรูปบ้านน็อคดาว์นและการแกะสลัก และเศษไม้ ปลายไม้มีการส่งไปยังโรงงานชีวมวล ส่วนการใช้วัตถุดิบไม้เก่าผสมไม้ใหม่ในการผลิต บ้านน็อคดาว์น และการแกะสลัก

- ภาคตะวันออก - ไม้เก่าจากบ้านเรือนเก่า ไม้เก่าที่ได้จากกระบวนการรีไซเคิลจะเข้าสู่โรงค้าไม้เก่า/แปรรูปขั้น ผลิตภัณฑ์จากโรงค้าไม้เก่าเหล่านี้จะเข้ากระบวนการขั้นต้นที่ ๒ เพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เพอร์นิเจอร์ วงกบ ประตู หน้าต่าง และ บ้านน็อคดาว์น ไม่พบการใช้ไม้ใหม่ผสมไม้เก่า

- ภาคใต้ - ไม้เก่าจากสิ่งของเครื่องใช้ ซึ่งแตกต่างจาก ๒ ภาคที่กล่าวมาแล้ว ไม้เข้าสู่โรงค้าไม้เก่า/แปรรูปขั้นต้น เพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ โดยใช้วัตถุดิบเป็นไม้เก่าเท่านั้น

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - แหล่งที่มาของไม้ คือ ไม้เก่าจากบ้านเรือนเก่า และไม้ใหม่จากโรงค้าไม้แปรรูป พบว่ามีการใช้ไม้ใหม่ผสมไม้เก่าเป็นวัตถุดิบในการแปรรูป เพอร์นิเจอร์ และ บ้านน็อคดาว์น

- ภาคตะวันตก - พบว่ามีการใช้ ไม้เก่าจากบ้านเรือนเก่า สิ่งปลูกสร้างทางราชการ ไม้เก่าจากโรงค้าของเก่า ไม้เก่านำเข้าและไม้ใหม่จากโรงค้าไม้แปรรูป มีการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ และในส่วนของผู้ใช้เศษไม้ ปลายไม้โดยนำมาแปรรูปเป็นศาลพระภูมิสำเร็จขนาดเล็ก พบว่ามีการใช้ไม้เก่าเพียงอย่างเดียวและไม้เก่าที่ผสมไม้ใหม่

- ภาคเหนือ - มีการนำเข้าไม้เก่าจากประเทศพม่า ไม้เก่าจากบ้านเรือนเก่า โรงค้าของเก่า ไม้ใหม่จากสวนป่า มีการส่งออกไปยังต่างประเทศแต่จะแตกต่างกับภาคตะวันตก และยังมีการแปรรูปจากเศษไม้ที่คงเหลือจากโรงงานขั้นต้นที่ ๒ มีการแปรรูปแกะสลัก โคมไฟ มีใช้ไม้เก่าผสมไม้ใหม่ทั้งการแปรรูปเพอร์นิเจอร์และบ้านน็อคดาว์น

- ไม้แก่นำเข้า - โดยนำเข้าจากประเทศพม่า ประเทศลาว คือ ไม้แก่นำเข้าจากบ้านเรือนเก่า และ ไม้ใหม่จากสวนป่าเอกชน กระบวนการแปรรูปมีการผสมรวมกับกันไม้เก่า ในการแปรรูปขั้นต้นและขั้นสองโดยเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นเฟอร์นิเจอร์และส่งออกมายังประเทศไทย การสำแดงเป็นไม้ใหม่

- ไม้พาเลท - แหล่งที่มาของไม้ได้มาจาก ลังอุปกรณ์หรือเครื่องจักรจากโรงงานอุตสาหกรรม และโรงค้าไม้แปรรูป เพื่อแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์ และไม้พาเลท

ข้อค้นพบและสรุปผลการวิเคราะห์ Gaps Analysis ที่มีความสำคัญต่อ ระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ไทย และการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย (THA-TLAS & SCC)

๑. “นิยาม” ครอบคลุมเพียงสิ่งปลูกสร้างและสิ่งของฯ ที่ผ่านการใช้งานมาแล้วตาม พ.ร.บ. ป่าไม้เท่านั้น ไม่ได้มีการกล่าวถึงไม้เก่าที่ไม่ได้ผ่านการใช้งาน รวมถึงนิยามของไม้รีไซเคิล (Recycle) เมื่อนำเคลื่อนระหว่างจังหวัด ผู้ประกอบการไม้ขอ ม.ก.๔

๒. “ไม้เก่าและผลิตภัณฑ์จากไม้แก่นำเข้า” มีการนำเข้ามาในประเทศโดยการสำแดงเป็นไม้ใหม่หรือผลิตภัณฑ์ไม้ใหม่

๓. “การรื้อถอนและนำเคลื่อนที่” ภายในจังหวัดไม่ทำการขออนุญาตรื้อถอนตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และระหว่างจังหวัดไม่ทำการขอ ม.ก. ๔

๔. “ใบอนุญาตแปรรูปไม้” ไม้เก่าสามารถแปรรูปได้โดยไม่ต้องขออนุญาต แต่มีการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดโดยการขออนุญาตแปรรูปตาม พ.ร.บ. ป่าไม้

๕. “การผสมไม้ใหม่ ไม้เก่าและไม้ recycle” การป้องกันการผสมไม้ผิดกฎหมาย การแปรรูปผลิตภัณฑ์โดยการผสมรวมกันของวัตถุดิบ ไม้ใหม่ ไม้เก่า และ recycle

๖. “โรงค้าไม้เก่า ร้านเฟอร์นิเจอร์ และบ้านน็อคดาว” มีกระบวนการนำเข้าไม้ จัดการบัญชีที่คล้ายคลึงกัน มีการผสมรวมกันระหว่างวัตถุดิบ/ผลิตภัณฑ์ จากไม้เก่าและไม้ใหม่ ออกใบกำกับไม้ใหม่ ซื่อขายใบกำกับ/สวมสิทธิ์

๗. “กลุ่มแกะสลัก งานหัตถกรรม” มีการใช้เศษไม้ปลายไม้จากผู้แปรรูปไม้เก่าและไม้ใหม่ แหล่งที่มา การควบคุมการเข้าและออก วัตถุดิบผลิต/กลุ่มเสี่ยงต่ำ

๘. “การส่งออก” การติดตามและติดตามองค์ประกอบของแหล่งที่มาของไม้เก่าและผลิตภัณฑ์จากไม้เก่า ๑๐๐% reclaimed และ mix reclaimed การรับรอง CITES รวมถึงภาษีส่งออก

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ แนวทางในการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า

ที่ประชุมร่วมพิจารณาแนวทาง ในแต่ละประเด็นที่คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่าเสนอ ดังต่อไปนี้

๑. นิยามไม้เก่า

- คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่า ได้ข้อสรุปให้นิยามไม้เก่าเป็นไป “นิยามของไม้เก่า” ให้เป็นไปตามตามพระราชบัญญัติป่าไม้และที่กำหนดไว้ในนิยามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย (LD)
- ไม้เก่าเก็บที่ไม่ผ่านการใช้งานยังคงเป็นไม้แปรรูปตาม พ.ร.บ ป่าไม้ การนำเคลื่อนที่ต้องมีเอกสารกำกับเช่นเดียวกับไม้แปรรูป
- ศึกษาเพิ่มเติมในนิยามของ “ไม้รีไซเคิล”

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำภาคผนวก ชี้แจงว่า นิยามของไม้เก่าใน พ.ร.บ. ป่าไม้ หมายถึง ไม้เรือนเก่า เท่านั้น แต่ในร่าง LD ไม้เก่า หมายถึงทั้งไม้เรือนเก่า และไม้ที่เคยผ่านการใช้งานมาแล้ว แต่ไม่รวมไม้เก่าเก็บ

นายมนตรี โยธาภิรักษ์ สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน ให้ความเห็นว่า นิยามไม้เก่า ยังเข้ากับข้อกำหนดหรือไม่ ควรจะมีคำนิยามเฉพาะไม้เก่า เนื่องจากในกฎหมายเดิมไม่ได้มีการเขียนระบุไว้

นางสาวชนกพร สุมนะเศรษฐกุล คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้ความเห็นว่า อาจจะต้องย้อนกลับดูที่เจตนารมณ์ของมาตรา ๓๙ ตรี ณ เวลาที่กำหนดออกมาและมีอะไรบ้างที่ควรอยู่ในนิยามของไม้เก่า

นายเมทนี สีมันตร นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ส่วนรับรองการป่าไม้ กรมป่าไม้ ชี้แจงว่ามาตรา ๓๙ ตรี กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันการอำพรางไม้ โดยให้มีอายุครบกำหนดตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองจากเจ้าหน้าที่ ในการนำเคลื่อนที่ไม้

ที่ประชุมเห็นชอบให้นิยามไม้เก่าเป็นไปตามพระราชบัญญัติป่าไม้ และ LD จนกว่ามีข้อค้นพบใหม่ และมีความเข้าใจตรงกันว่าไม้แปรรูปเก่าเก็บมีสถานะเป็นไม้แปรรูปและต้องดำเนินการเช่นเดียวกับไม้แปรรูปทั่วไป และให้คณะทำงานกลุ่มย่อยฯศึกษานิยามไม้รีไซเคิล

๒. การนำเข้าไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้เก่า

- คณะทำงานกลุ่มย่อยฯ ได้ข้อสรุปให้คณะทำงานกลุ่มย่อยการควบคุมการนำเข้าไม้ (IC) ไปศึกษาต่อ
- การแยก HS code ของไม้เก่าฯ หรือขอข้อเสนอแนะจาก AHWG ซึ่งมีความเห็นสองแนวทาง คือ ๑) ไม่เห็นด้วย เนื่องจาก ข้อจำกัดในการแยกอัตลักษณ์ และมีแนวทางปฏิบัติอยู่แล้ว และ ๒) เห็นด้วย เนื่องจาก จะสามารถทำหลักฐานตั้งแต่จุดนำเข้า และเรื่องความแตกต่างทางด้านภาษี

นายวิจารณ์ และ นายเมทนี เห็นว่าไม่ต้องแยก HS code เพราะปัจจุบันมีการควบคุมการนำเข้าไม้เก่าอยู่แล้ว เป็นการตรวจจรรยาหว่างศุลกากร และ กรมป่าไม้ ซึ่งเป็นการตรวจที่ไม่แบ่งแยกว่าเป็นไม้เก่าหรือ ไม้ใหม่ เมื่อตรวจผ่านแล้วจะมีการออกใบเบิกทาง โดยใบเบิกทางเป็นเอกสารที่สามารถนำเข้าโรงงานแปรรูป

และสามารถออกหนังสือรับรองสิ่งประดิษฐ์ได้ต่อ ส่วนประเด็นภาษีนั้น ในปัจจุบันการเก็บภาษีแบ่งตามประเภทสินค้า ไม้ท่อน ไม้แปรรูป และสิ่งประดิษฐ์ จึงไม่เกี่ยวข้องว่าเป็นไม้เก่าหรือไม้ใหม่ กรณีที่เป็นสิ่งประดิษฐ์จากไม้เก่าสามารถใช้ ใบส่งของ (invoice) เพื่อกำกับการนำเคลื่อนที่ไม้ได้เช่นกัน นอกจากนั้นแล้ว นายวิจารณ์ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ตามกฎหมาย นิยามของไม้เก่าครอบคลุมไม้ในประเทศเท่านั้น ไม่ครอบคลุมไม้นำเข้า

นายเมทนี แจ้งว่าปัจจุบันการนำเข้า ต้องผ่านกรมศุลกากรก่อน มีการตรวจร่วมกันกับกรมป่าไม้ และกรมวิชาการเกษตร ในการตรวจรับรองไม้ในการนำเข้าไม้ และหลังจากการตรวจสอบแล้วจะต้องออกใบเบิกทางทั้งหมด ซึ่งกรมป่าไม้ตรวจสอบเฉพาะไม้ท่อน ไม้กฤษณา ตามรหัส HS code ๔๔๐๑-๔๔๐๘

นางสาวสวิต จำปาหอม ร้านเจ็จจิงไม้เก่า ผู้ประกอบการไม้เก่า ให้ความเห็นว่า หากมีการตัดแยกชัดเจนตั้งแต่จุดนำเข้า จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งออก สามารถสำแดงว่าเป็นไม้เก่าได้ชัดเจน และสามารถได้อัตราภาษีส่งออกที่ต่างกับไม้ใหม่ นอกจากนั้นแล้วไม้เก่าและไม้ใหม่ ก็มีคุณภาพต่างกันด้วยจึงควรมีการแยก HS code

นางสาวดวงเดือน ศรีโพธา นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมวิชาการเกษตร เห็นด้วยที่จะกำหนด HS code สำหรับไม้เก่า และไม้ใหม่ จะเป็นประโยชน์หากชนิดไม้ถูกบรรจุไปในรายชื่อ CITES ภายหลังจากโดยใบที่รับรองว่าเป็นไม้เก่าในจุดนำเข้า จะสามารถนำมายืนยันการไม่เป็น CITES ตอนที่นำเข้ามาได้

นายมนตรี โยธารักษ์ สหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน แจ้งว่ากฎหมายไม่ได้ครอบคลุมไม้เก่านำเข้า เพราะฉะนั้นก็ต้องยึดตามเอกสารของผู้ส่งออกเช่น ใบส่งของ (invoice) การเพิ่ม HS code จะทำได้ยาก เพราะเป็นการตกลงในระดับนานาชาติ

นางรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจ สอบถามให้คณะทำงานกลุ่มย่อยฯ หาข้อมูล HS code ไม้เก่า ว่าควรจัดทำ HS Code แบบไหน และศึกษาว่าปัจจุบันมีการใช้พิกัดแยกหรือไม่ หรือแยกเฉพาะปลายทางของพิกัด

กรมศุลกากร รับเรื่องศึกษา HS code ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า รีเคลม และรีไซเคิล โดยแจ้งว่าปัจจุบันมี HS code ที่สามารถระบุเจาะจงได้ แต่ยังมีบางรายการที่ไม่ได้ชี้ชัดเจนเวลาสินค้าเข้า และออก ว่ามีปริมาณเท่าใด แต่ทางกลุ่ม จะต้องแจ้งว่าเป็นตัวผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกลุ่มไหน

นายสมพร แจ้งว่าจะนำข้อมูลจำนวนการนำเข้าไม้เก่ามาแจ้งให้ที่ประชุมทราบ อย่างไรก็ตามตัวเลขการนำเข้าจริงก็ยากที่จะทราบ เพราะปัจจุบันไม่มีการแยก HS code ระหว่าง ไม้เก่า ไม้ใหม่ ผู้ศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จะแจ้งมาอีกครั้ง

ที่ประชุมยังไม่ได้ข้อสรุปเรื่องการควบคุมการนำเข้าไม้เก่า ให้คณะทำงานกลุ่มย่อย IC นำไปศึกษาต่อ และกรมศุลกากรรับเรื่อง HS code ของไม้เก่า และแจ้งให้คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่าทราบ เพื่อนำมาทำให้ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ พิจารณาต่อไป

๓. การรื้อถอนและนำเคลื่อนที่ไม้เก่าในจังหวัดและระหว่างจังหวัด

- SD มาพัฒนาใช้ในการนำเคลื่อนที่ภายในจังหวัด
- ใช้ มก. ๔ นำเคลื่อนที่ระหว่างจังหวัด แต่ควรมีการปรับขั้นตอน ระยะเวลา ผู้อนุมัติ
- ไม้เก่าที่ครอบครองก่อนประกาศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ควรได้รับช้อยยกเว้น
- ไม้บ้านเรือนเก่าหรือไม้เก่าเก็บที่อยู่ในสภาพนั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ได้ผ่านการใช้งานให้ใช้ใบเบิกทางในการนำเคลื่อนที่

นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล รองอธิบดีกรมป่าไม้ ให้ความเห็นว่า ให้ไม้เก่าที่ครอบครองก่อนประกาศ พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเป็นครอบครองก่อนประกาศ คสช. ๒๕๕๙ และใช้ SD ร่วมกับ มก. ๔. ในการนำเคลื่อนที่ไม้

๓.๑ นำ SD มาพัฒนาใช้ในการนำเคลื่อนที่ภายในจังหวัด

นายเมทนี แจ้งว่า กฎหมายระบุนำเคลื่อนที่ภายใน และภายนอกจังหวัดไว้ โดยมีเจตนารมย์เพื่อแยกการนำเคลื่อนที่เพื่อการค้าและเพื่อการใช้ส่วนตัว ซึ่งตามกฎหมาย มาตรา ๓๙ ตรี ไม้จะต้องไม่อำพราง และต้องมีอายุเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

นายวิจารณ์ แจ้งว่ากรณีนำเคลื่อนย้ายในเขตจังหวัด จะต้องมีหลักฐาน ตามหลักกฎหมายไม้เรือนเก่า ควบคุมในเฉพาะไม้ และชนิดไม้ที่กรมป่าไม้หวงห้าม ๑๕๘ ชนิดตามพระกฤษฎีกา และควบคุมเฉพาะไม้ที่ออกนอกเขตจังหวัดเท่านั้น แต่ยังไม่มีการควบคุมไม้เรือนเก่าที่เคลื่อนที่อยู่ภายในเขตจังหวัด แต่จะต้องมีหลักฐาน

ที่ประชุมเห็นชอบให้พัฒนา SD จากแนวทางของไม้ในที่ดินเอกชน โดยมีเอกสารประกอบและข้อมูลอื่นๆที่สอดคล้องกับไม้เก่า เพื่อใช้กับการนำเคลื่อนที่ไม้เก่าภายในจังหวัด และช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถมีเอกสารในการยืนยันเพื่อนำเคลื่อนต่อไปได้

๓.๒ การใช้ ม.ก. ๔ นำเคลื่อนที่ระหว่างจังหวัด แต่ควรมีการปรับขั้นตอน ระยะเวลา ผู้อนุมัติ

คณะทำงานกลุ่มย่อยฯ เสนอให้ใช้ใบ ม.ก. ๔ และมีข้อเสนอแนะให้กระบวนการรับรองของรัฐเร็วขึ้น และอนุญาตให้เจ้าหน้าที่รัฐระดับท้องถิ่นสามารถอนุมัติได้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ

ในประเด็นเรื่องความล่าช้าของการอนุมัตินั้น นายเมทนี แจ้งว่า มีการปรับปรุงระยะเวลาให้รวดเร็วยิ่งขึ้นตลอด อย่างไรก็ตามอาจมีความล่าช้า เพราะการตรวจจรมระหว่างหน่วยงาน ในปัจจุบันกำหนดไว้แล้วว่าสำหรับจังหวัดอื่นๆ ให้ดำเนินการให้เสร็จภายใน ๕๙ วัน และสำหรับกรุงเทพฯ กำหนดให้เสร็จภายใน ๒๙ วัน สำหรับที่ยังไม่รื้อถอน และ ๑๙ วันสำหรับที่รื้อถอนแล้ว

นายรังษี ผ่องสว่าง เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน สำนักการอนุญาต กรมป่าไม้ แจ้งเพิ่มเติมว่าในจังหวัดอื่นนอกกรุงเทพฯ ผู้มีอำนาจบริหารสูงสุดคือผู้ว่าราชการจังหวัด เพราะฉะนั้นจึงไม่สามารถเข้าไปบังคับได้

นายเมทนี แจ้งว่ากฎระเบียบการขนย้ายข้ามจังหวัดมีขึ้น เพื่อป้องกันการอำพรางไม้ และเพื่อให้มีหลักฐานยืนยันกรณีมีการตรวจสอบไม้ระหว่างการนำเคลื่อน

ที่ประชุมเห็นชอบให้ใช้ ม.ก.๔ ในการนำเคลื่อนไม้เก่าระหว่างจังหวัด แต่ไม่ต้องเปลี่ยนให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเป็นผู้อนุมัติ เพื่อพัฒนากระบวนการอนุมัติ ม.ก.๔ ให้มีประสิทธิภาพขึ้น ให้คณะทำงานกลุ่มย่อยฯ และ กรมป่าไม้หารือร่วมกัน

๓.๓ ยกเว้นการควบคุมกับไม้เก่าที่ครอบครองก่อนประกาศ คสช. ๒๕๕๙

ที่ประชุมเห็นชอบให้ยกเว้นการควบคุมกับไม้เก่าที่ครอบครองก่อนประกาศ คสช. ๒๕๕๙

๓.๔ ไม้บ้านเรือนเก่าหรือไม้เก่าเก็บที่อยู่ในสภาพนั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือไม่ได้ผ่านการใช้งาน ให้ใช้ใบเบิกทางในการนำเคลื่อนที่

ที่ประชุมเห็นชอบว่าไม้เก่าเก็บคือไม้แปรรูป และให้มีใบเบิกทางเหมือนดังไม้แปรรูป

๔. การปรับแก้มาตรา ๓๙ ตรี

นายเมทนี แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า กรมป่าไม้อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับแก้มาตรา ๓๙ ตรี โดยปัจจุบันมีการพิจารณาให้ยกเลิกการควบคุมไม้เก่าจากที่ดินเอกชน

ให้ยก ๔ ประเด็นคือ ๑) ใบอนุญาตแปรรูปไม้สำหรับการแปรรูปไม้เก่า ๒) การแปรรูปโดยผสมวัสดุกับไม้เก่า ไม้ใหม่ และไม้รีไซเคิล ๓) กระบวนการควบคุมโรงค้าไม้เก่า ร้านเฟอร์นิเจอร์ และบ้านน็อคดาวน์ ๔) การส่งออกไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้เก่า ไปการประชุมครั้งหน้า

มติ ที่ประชุมเห็นชอบในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) นิยามไม้เก่าเป็นไปตามพ.ร.บ.ป่าไม้ และ LD

๒) คณะทำงานกลุ่มย่อยฯพัฒนาแนวทาง SD สำหรับการนำเคลื่อนไม้เก่าภายในจังหวัด

๓) ให้ใช้ ม.ก.๔ ในการนำเคลื่อนไม้เก่าระหว่างจังหวัด จนกว่ากรมป่าไม้จะได้พิจารณาแก้ไขมาตรา

๓๙ ตรี

๔) กรมป่าไม้รับเรื่องเพื่อพิจารณาปรับปรุงให้กระบวนการในการขออนุมัติ ม.ก.๔ ให้รวดเร็วขึ้น

๕) เรื่องกระบวนการควบคุมไม้เก่านำเข้า ให้คณะทำงานกลุ่มย่อยการควบคุมการนำเข้า (IC) นำไปศึกษาต่อ

๖) กรมศุลกากรศึกษา HS code ของไม้เก่า และไม้รีไซเคิล และแจ้งให้คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่าทราบ เพื่อนำกลับมาให้ที่ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ พิจารณาต่อไป

๓) ให้นำประเด็นที่ยังไม่ได้นำเสนออีก ๔ ประเด็น กลับมานำเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการจัดงานจัดทำข้อตกลงฯ ครั้งต่อไปพิจารณา

๔.๒ ร่างเอกสารการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย (SCC)

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำภาคผนวก นำเสนอร่าง SCC ซึ่งนำประเด็นจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญร่วมครั้งที่ ๕ (JEM 5) และการเจรจาครั้งที่ ๓ (NEG 3) มาปรับปรุง ได้ปรับปรุงในจุดดังต่อไปนี้

- ๑) เพิ่มเติมการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้จากที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนสวนป่า และของไม้จากที่ดินของรัฐ (นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติ และป่าอนุรักษ์)
- ๒) เพิ่มการควบคุม ๓ แนวทาง สำหรับไม้ที่ไม่เป็นไม้หวงห้ามจากที่ดินของรัฐ (นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์) ที่ไม่ขึ้นทะเบียนสวนป่า ประกอบด้วย ๑. ยื่นความจำนงเป็นหนังสือต่อนายอำเภอท้องที่ ๒. การขอหนังสือรับรองไม้ตามมาตรา ๑๘/๑ แห่งพรบ.ป่าไม้ และ ๓. การสำแดงความถูกต้องด้วยตนเอง
- ๓) เพิ่มการควบคุม ๒ แนวทางสำหรับไม้จากที่ดินเอกชนที่ไม่ขึ้นทะเบียนสวนป่า ประกอบด้วย ๑. การขอหนังสือรับรองไม้ ตามมาตรา ๑๘/๑ แห่ง พรบ. ป่าไม้ และ ๒. การสำแดงความถูกต้องด้วยตนเอง
- ๔) ปรับปรุงเนื้อหาการควบคุมการนำเข้าไม้ โดยอธิบายกระบวนการควบคุมแบบมีระบบ due diligence
- ๕) ปรับปรุงการควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้จากที่ดินของรัฐ (นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์) ที่ไม่ขึ้นทะเบียนสวนป่า สำหรับไม้ที่ไม่เป็นไม้หวงห้าม โดยให้สามารถนำแนวทางการควบคุมระบุในจุดควบคุมที่ ๑ ประเภทที่ ๔ มาขอออกไปเบิกทางจากด่านป่าไม้
- ๖) ปรับปรุงการควบคุมห่วงโซ่อุปทานสำหรับการนำเคลื่อนที่ไม้จากที่ดินเอกชน ที่ไม่ขึ้นทะเบียนสวนป่า โดยให้ผู้ขนส่งใช้หนังสือรับรองไม้ที่ออกโดยกรมป่าไม้ หรือหนังสือสำแดงความถูกต้องด้วยตนเอง เพื่อประกอบการนำเคลื่อนที่จนกระทั่งถึงสถานที่ปลายทาง และส่งมอบหนังสือดังกล่าวให้ผู้รับโอนไม้
- ๗) ปรับปรุงคำอธิบายการบริหารจัดการข้อมูล โดยระบุให้
 - ผู้ประกอบการ และหน่วยงานรัฐ เป็นผู้รับผิดชอบในการบันทึกและรายงานข้อมูล
 - รูปแบบการบันทึกข้อมูลและการส่งต่อข้อมูล เป็นรูปแบบกระดาษตามแบบฟอร์มที่กรมป่าไม้กำหนด (ยกเว้นกรณีใบเสร็จ และใบขนส่งสินค้า) โดยเอกสารจะมี ๒ หรือ ๓ ตอน เพื่อให้หน่วยงานรัฐ เจ้าของไม้ และผู้ครอบครองไม้ ได้เก็บเอกสารไว้
 - ฐานข้อมูลห่วงโซ่อุปทาน เป็นรูปแบบกระดาษ โดยเก็บที่สำนักงานของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมป่าไม้ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ หรือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.)
 - การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐ เป็นวิธีแบบ manual หรือสุ่มตรวจ
 - การแจ้งข้อมูลแก่ผู้มีอำนาจตัดสินใจออกหนังสือรับรอง FLEGT ซึ่งจะได้รับการพัฒนาต่อไป
- ๘) ปรับปรุงคำอธิบายระบบ RFD Single Window รวมทั้งการบริหารจัดการข้อมูลในห่วงโซ่อุปทาน และการตัดสินใจการออกหนังสือรับรอง FLEGT โดยระบุแนวทางของกรมป่าไม้ที่จะพัฒนา RFD Single Window ให้เป็นระบบดิจิทัล และการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานรัฐอื่น และเอกชน

๙) เพิ่มตารางแนวคิดการจัดการข้อมูลเชิงดิจิทัล หน้า ๔๕-๔๙

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ แจ้งประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อไปดังนี้ ๑) เพิ่มคำอธิบาย การสำแดงตนเองในที่ดินของรัฐ การควบคุมการนำเข้าไม้ และการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้เก่า และ ๒) พัฒนาระบบ RFD Single Window ให้มีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ นอกจากนั้นแล้ว นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ แจ้งว่าจะต้องมีการพัฒนาเพิ่มในหัวข้อ การควบคุมโรงงานแปรรูปที่ใช้วัตถุดิบที่ไม่มีสภาพเป็นไม้ เช่น โรงงานผลิตกระดาษ ในร่าง SCC เพราะไม่มีกฎระเบียบควบคุมในกฎหมายของกรมป่าไม้ปัจจุบัน

ที่ประชุมให้คณะทำงานกลุ่มย่อย THA-TLAS & SCC และสภาอุตสาหกรรมฯ จัดการประชุมเพื่อหารือเรื่องผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในภาคผนวกที่ ๑ ขอบเขตผลิตภัณฑ์ แต่ไม่อยู่ในควบคุมของพรบ.ป่าไม้ เช่น เยื่อกระดาษ โดยเชิญผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องเข้าหารือ

จากคำถามของนางรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย เรื่องการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของ ไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้นั้น นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ แจ้งว่า ปัจจุบันนิยามตามกฎหมายของ “ไม้” ครอบคลุม ไม้ แล้ว ฉะนั้นจึงไม่ต้องเขียนแยกออกมา

นายวิจารณ์ เสนสกุล ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย กรมป่าไม้ ขอให้สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ พิจารณายกเลิก ว.๔๖ สำหรับไม้ที่ไม่ใช่ไม้หวงห้ามในพื้นที่ป่า (นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ) เพราะมีความยุ่งยาก

มติ ที่ประชุมส่งข้อเสนอแนะต่อร่างเอกสารมายังนางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดการจัดทำภาคผนวก หรือนายบุญสุรีย์ จีระวงศ์พานิช ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการป่าไม้ กรมป่าไม้ ก่อนนำส่งร่างฉบับภาษาอังกฤษให้ EFI เพื่อนำเข้าหารือในการประชุมระดับเทคนิคกับ EFI ในวันที่ ๑ เมษายน

๔.๓ แนวทางการสำแดงความถูกต้องของไม้ด้วยตนเอง (SD) ในพื้นที่ สปก.

นางอัจฉราภรณ์ ได้ไซร์ ผู้ประสานงานโครงการเฟล็กที RECOFTC นำเสนอแนวทางการสำแดงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ (SD) และเอกสารสำแดงการนำเคลื่อนที่ไม้สำหรับไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดิน สปก. ซึ่งพัฒนาขึ้นจากแนวทาง SD ของไม้ในที่ดินเอกชน แนวทางพัฒนาขึ้นสืบเนื่องจากประกาศของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ ที่ประกาศให้ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินสปก. ให้มีสถานะไม่เป็นไม้หวงห้าม และมติจากการประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ ซึ่งให้พัฒนาแนวทาง SD สำหรับไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินสปก. ขอให้ที่ประชุมพิจารณาเห็นชอบให้แนวทาง SD และเอกสารการสำแดงการนำเคลื่อนที่ มีเอกสารประกอบ เช่นเดียวกับ แนวทางของไม้ในที่ดินเอกชน

ที่ประชุมเห็นชอบให้แนวทาง SD และการสำแดงการนำเคลื่อนที่ ของไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินสปก. เป็นไปตามแนวทางของไม้ในที่ดินเอกชน

นางสาวอัจฉราภรณ์ นำเสนอแนวทางการบรรเทาความเสี่ยง ซึ่งเป็นแนวทางที่คณะทำงานกลุ่มย่อยเสนอเพื่อบรรเทาความเสี่ยงที่สามารถเกิดกับไม้ในที่ดินสปก. เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ และการยอมรับต่อไม้ในที่ดินสปก.

มีแนวทางลดความเสี่ยงดังนี้

๑. ไม้ติดที่

สำหรับไม้ที่มีขนาดใหญ่ และเป็นไม้หวงห้าม ซึ่งมีความเสี่ยงว่าเป็นไม้ติดที่ก่อนได้รับสิทธิสปก. ที่ตามกฎหมายจะถือว่าเป็นไม้หวงห้ามอยู่ เสนอให้มีการใช้พยานบุคคล โดยเจ้าหน้าที่รัฐ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือกลุ่มบุคคลที่น่าเชื่อถือ เป็นพยาน หรือการรับรองแบบกลุ่ม เช่น ป่าชุมชน นอกจากนั้นเสนอให้กรมป่าไม้ทำการศึกษาหลักเกณฑ์ไม้ท้องถิ่นขนาดใหญ่ ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ตรวจสอบเทียบเคียงขนาดของไม้กับระยะเวลาที่ได้รับสิทธิสปก.

นายวิจารณ์ เสนอสกุล ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย กรมป่าไม้ อธิบายว่าข้อเสนอให้มีพยานบุคคล หรือการรับรองแบบกลุ่มนั้น เสนอขึ้นเพราะในปัจจุบันกรมป่าไม้ไม่มีกระบวนการตรวจสอบไม้ติดที่

นางรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย แนะนำว่าควรระบุชนิดพันธุ์ที่เป็นไม้หวงห้าม และไม่ใช่ไม้หวงห้าม และระบุเกณฑ์ไม้ขนาดใหญ่ ให้ชัดเจนในแนวทาง SD

นางปิยะทิพย์ เอี้ยวพาณิชย์ ประธานสหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน แจ้งว่าได้หารือกับ Mr. James Sander, EFI ซึ่งให้ความเห็นว่าการมีพยานใน SD ไม่มีประโยชน์ในการสร้างความน่าเชื่อถือ

นางสาวชนกพร สุมนะเศรษฐกุล คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้ข้อสังเกตว่า การให้มีพยาน และมีความพิศมัยการสำแดงเท็จ จะเป็นการผลักภาระไปให้พยานหรือไม่ ในทางกลับกันหากไม่มีความพิศมัยทางกฎหมาย ก็จะไม่ช่วยลดความเสี่ยง เพราะไม่มีความรับผิดชอบเกิดขึ้น นอกจากนั้นแล้วหากกระบวนการมีพยานลงไปในเอกสาร จะเป็นการกีดกันไม่ให้ผู้ไม่มีพยานไม่สามารถทำไม่ได้หรือไม่

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำภาคผนวก แจ้งว่าประเด็นพยานเคยมีการหารือในคณะทำงานกลุ่มย่อยการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้บนที่ดินเอกชนแล้ว ซึ่ง Mr. Alexander Hinrichs, EFI เคยให้ความเห็นว่า ไม่ควรใช้ พยาน แต่ควรเป็นการรับรอง (verify)

นายวิจารณ์ แจ้งว่า การนำพยานมาใช้ เพื่อป้องกันกรณีที่ดินป่าไม้สงสัยความถูกต้องของไม้ ซึ่งไม่ในที่ดินรัฐ (สปก.) ต่างจากที่ดินเอกชน เพราะต้องเข้าด้านป่าไม้ เพื่อเสียค่าธรรมเนียม เพื่อออกใบเบิกทาง

นางรุ่งนภา ให้ความเห็นว่า ถึงแม้คำว่า พยาน จะไม่มีความรับผิดชอบทางกฎหมาย แต่หากมีการเจอการสำแดงเท็จเกิดขึ้น ก็ต้องมีการเรียกพยานไปให้การอยู่ดี ทั้งนี้เอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารสำแดง เพราะฉะนั้นอาจไม่สอดคล้องหากเรียกว่าการรับรอง (verify)

ที่ประชุมให้คณะทำงานกลุ่มย่อยจะหารือเรื่อง พยาน หรือ การรับรอง (verify) ต่อไป

๒. พื้นที่ทับซ้อน

ที่ประชุมให้ สปก. รับผิดชอบหารือภายในว่าพื้นที่ทับซ้อนมีขนาดเท่าใด และจะมีแนวทางการสร้างความชัดเจนอย่างไร เช่น การใช้ GIS เพื่อนำแจ้งให้ที่ประชุมทราบต่อไป

นายสุพัฒ มุลพฤษ์ นิติกรชำนาญการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ความเห็นว่า ควรยึดตามเอกสารแสดงสิทธิในการยืนยันความถูกต้องของแหล่งที่มาไม้ เพราะที่ดินทับซ้อนมีปัญหาในหลายที่ หากจะแก้ปัญหานี้ เกรงว่าจะไม่ทันกับการนำ SD มาใช้ ซึ่ง SD ของรัฐ และเอกชนไม่ควรแตกต่างกันมาก ตนเห็นด้วยหากมีพยานเพิ่มขึ้นมาสำหรับที่ดินสปก. แต่ไม่ต้องการให้ SD มีภาระมากเกินไปแล้วควรพิจารณาให้รอบคอบเรื่องการนำการรับรอง (verify) มาใช้

ขอบเขตประกาศของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่องไม้ในที่ดินสปก.

คุณวิจารณ์ แจ้งว่า ประกาศดังกล่าวมีผลต่อไม้ที่ปลูกขึ้นในประเภทที่ดินสปก. ที่ระบุในประกาศเท่านั้น ไม้รวมไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ ในกรณีของไม้ตัดที่ ซึ่งไม่เป็นไม้หวงห้าม เช่น ไม้ยางพารา และไม้ยูคาลิปตัส ก็ยังคงเป็นไม้ไม่หวงห้ามเช่นเดิม

การยอมรับเอกสาร SD โดยหน่วยงานกรมป่าไม้

นายเมทธิ สีมันตร นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ส่วนรับรองการป่าไม้ กรมป่าไม้ แจ้งว่าหากเอกสาร SD ได้ออกประกาศแล้ว ด้านป่าไม้ก็ต้องยอมรับ ในปัจจุบันด้านป่าไม้มีจำนวนน้อย อยู่ตามเขตชายแดน การนำเคลื่อนเข้าด้านป่าไม้ในปัจจุบันส่วนใหญ่ ก็เป็นการนำเคลื่อนเพื่อส่งออกจากประเทศ

แนวทางการควบคุมไม้ในที่ดินรัฐประเภทอื่นๆ

ที่ประชุมตกลงให้หารือแนวทางสำหรับไม้ที่ดิน สปก. ให้ชัดเจนก่อนที่จะเริ่มหารือแนวทางสำหรับที่ดินรัฐประเภทอื่น

นายวิจารณ์ แจ้งว่า ที่ดินรัฐประเภทอื่นๆ ยังไม่มีการประกาศ กรมป่าไม้ได้เชิญผู้ปลูกต้นไม้บนที่ดินรัฐต่างๆ มาหารือ เพื่อพิจารณาออกประกาศประเภทที่ดินเพิ่มแล้ว

เรื่องอื่นๆ

นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ สอบถามว่า สืบเนื่องจากการทำ MOU ระหว่างกรมป่าไม้ กับ สปก. ซึ่งแผนงานกำหนดให้มีการทำคู่มือการทำไม้ในที่ดินสปก. คณะทำงานกลุ่มย่อยมีความคิดจะพัฒนาคู่มือการทำ SD ด้วยหรือไม่ โดยนายบุญสุรีย์ แจ้งว่าเมื่อมีการพัฒนาคู่มือการทำไม้ในอนาคต จะรวมแนวทาง SD ลงไป

มติ ที่ประชุมเห็นชอบในประเด็นต่อไปนี้

- ๑) ให้นำแนวทาง SD และแนวทางการนำเคลื่อนจากไม้ในที่ดินเอกชนมาใช้
- ๒) ที่ประชุมยังไม่ได้ข้อสรุปเรื่องแนวทางการลดความเสี่ยงไม้ในที่ดินสปก. และให้คณะทำงานกลุ่มย่อยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงมาให้คณะทำงานพิจารณา
- ๓) ให้คณะทำงานกลุ่มย่อยฯ หารือแนวทางสำหรับที่ดิน สปก. ให้มีความแน่นอนก่อน จึงจะเริ่มหารือประเภทที่ดินอื่นต่อไป

๔.๔ ร่างเอกสารภาคผนวกที่ ๔ กลไกการออกหนังสือรับรองเฟล็กที (LS)

นางรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย นำเสนอมติของคณะทำงานกลุ่มย่อย SCC on PL ต่อร่างภาคผนวกที่ ๔ กลไกการออกหนังสือรับรองเฟล็กที ที่อียูส่งร่างมาให้ฝ่ายไทยพิจารณา โดยมติของคณะทำงานกลุ่มย่อยมีดังนี้

- ๑) ให้พัฒนาหนังสือรับรองไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และถ่านไม้ เพื่อส่งออก (รม. ๘) ตามหนังสือรับรองเฟล็กที ซึ่งกรมป่าไม้ยืนยันว่าสามารถทำได้
- ๒) ให้ไม้ CITES และผลิตภัณฑ์จากไม้ที่มีส่วนประกอบจากไม้ CITES มีหนังสือรับรอง CITES เท่านั้น ไม่ต้องมีหนังสือรับรองเฟล็กที

๓) ให้การขอต่ออายุหนังสือรับรองเฟล็กที ต้องทำก่อนที่หนังสือรับรองเฟล็กที จะหมดอายุ นางรุ่งนภา แจ้งว่าต้องพัฒนาร่างภาคผนวกต่อไปเพื่อให้เป็นไปตามบริบทของประเทศไทย ในการประชุมนี้ จึงยังไม่หารือในรายละเอียดของร่าง

กระบวนการส่งแบบรม.๘

เนื่องจากในร่างระบุว่า ผู้นำเข้าต้องส่งหนังสือรับรองเฟล็กทีฉบับจริงให้ศุลกากรของประเทศสหภาพยุโรป นายวิจารณ์ เสนสกุล ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย กรมป่าไม้ จึงมีความกังวลในกระบวนการส่งเอกสารของไทย ซึ่งในปัจจุบันผู้ประกอบการต้องส่งแบบ รม.๘ ไปที่กรมการค้าต่างประเทศ เพื่อออกไป อ.๒ จึงไม่มั่นใจว่าหนังสือรับรองไม่ฉบับจริง จะมีให้ผู้นำเข้าไปยื่นต่อศุลกากรฝั่งอียูหรือไม่

นางสาวภาวิณี ชพานนท์ นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กรมการค้าต่างประเทศ แจ้งว่าปัจจุบัน กรมการค้าต่างประเทศไม่ได้เก็บรม.๘ ฉบับกระดาษ เพราะหนังสือรม.๘ อยู่ในระบบ National Single Window ทุกรายก็ดี จะสอบถามเจ้าหน้าที่กลุ่มงานออกไปอนุญาตส่งออกสินค้าไม้ถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง และจะแจ้งให้คณะทำงานทราบในการประชุมครั้งต่อไป

มติ ที่ประชุมมีมติให้จัดการประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยเพื่อหารือภาคผนวกที่ ๔ LS เพิ่ม โดยให้นายเมทธิ สัมพันธ์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ส่วนรับรองการป่าไม้ นายวิจารณ์ เสนสกุล ผู้อำนวยการ สำนักกฎหมาย กรมป่าไม้ นางสาวภาวิณี ชพานนท์ นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กรมการค้าต่างประเทศ นางสาวพร้อมพร สกุลวัชรินทร์ นิติกรปฏิบัติการ กรมศุลกากร นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการเจ้าหน้าที่รักษาการจัดทำร่างภาคผนวก และนายรณฤทธิ์ ชุ่มขุนทด ส่วนรับรองการป่าไม้ เป็นผู้หารือหลัก

๔.๕ แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์รีไซเคิล

นางรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย นำเสนอแนวทางการรับรองผลิตภัณฑ์รีไซเคิล แนวทางดังกล่าวถูกพัฒนาขึ้นจากมติของที่ประชุมกลุ่มเยื่อและกระดาษ วันที่ ๑๘ ก.พ. ๒๕๖๔ ซึ่งให้คง HS code 48 ไว้ และเห็นด้วยกับแนวทางการรับรองของประเทศอินโดนีเซีย ทั้งนี้กลุ่มเยื่อและกระดาษเสนอให้หน่วยงานเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรม เป็นผู้ออกหนังสือรับรองของประเทศไทย

กระบวนการของประเทศอินโดนีเซียให้ผู้ส่งออกดำเนินการสำแดงสินค้าต่อกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมจะประเมินการออกหนังสือรับรองจาก ข้อมูลการลงทะเบียนบริษัท การวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการโดยหน่วยงานอิสระหรือผู้สำแดงเอง รหัส HS code 8 หรือ 10 หลัก และเอกสารสำแดงตนเองของบริษัท เมื่อประเมินผ่านแล้วจะออกหนังสือรับรอง และส่งจดหมายไปยังกรมศุลกากรของประเทศพร้อมคัดลอก กระทรวงการค้า และกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ เมื่อสินค้าจะส่งออก ในใบส่งออกสินค้าจะมีคำอธิบายว่าสินค้าได้รับการยกเว้นจากเฟล็กที เมื่อสินค้ามาถึงศุลกากรของอียูจะได้รับการปล่อยโดยดูจากข้อมูลใบแจ้งหนี้ และรายการบรรจุภัณฑ์

หนังสือรับรองของประเทศอินโดนีเซียประกอบด้วย ชื่อบริษัท สาขาธุรกิจ วัตถุประสงค์ กำลังการผลิต ที่อยู่และข้อมูลติดต่อของสำนักงาน

ที่ประชุมเห็นชอบข้อเสนอแนะของคณะทำงานกลุ่มย่อย PS ที่ให้แนวทางการรับรองของประเทศ ไทย เป็นไปตามประเทศอินโดนีเซีย คือให้มี ๑) การระบุบริษัท ๒) การวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ ๓) รายละเอียดผลิตภัณฑ์ (รหัส HS ๘ หรือ ๑๐) ๔) เอกสารสำแดงตนเองของบริษัท และให้คณะทำงานกลุ่มย่อยฯ ศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางต่อ

นางรุ่งนภา แจ้งประเด็นที่ต้องศึกษาต่อไปคือ ๑) ศึกษาข้อมูลห้องปฏิบัติการในประเทศไทยที่สามารถตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์รีไซเคิล รวมถึงเกณฑ์หรือมาตรฐานในการวิเคราะห์ ซึ่งกลุ่มเยื่อและกระดาษอยู่ระหว่างการหาข้อมูล และ ๒) ศึกษากลไกการออก Certificate of Origin และการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการออกหนังสือรับรองโดยหน่วยงานเอกชน

นางรุ่งนภา แจ้งเพิ่มว่าเฟอร์นิเจอร์รีไซเคิลจะต้องมีหนังสือรับรองผลิตภัณฑ์ ที่ไม่ได้รับการยกเว้น

มติ ที่ประชุมเห็นชอบให้แนวทางการรับรองผลิตภัณฑ์รีไซเคิลเป็นไปตามแนวทางของประเทศ อินโดนีเซีย ประกอบด้วย ๑) การระบุบริษัท ๒) การวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ ๓) รายละเอียดผลิตภัณฑ์ (รหัส HS ๘ หรือ ๑๐) ๔) เอกสารสำแดงตนเองของบริษัท และเห็นชอบให้หน่วยงานเอกชนเป็นผู้ออกหนังสือรับรอง ให้คณะทำงานกลุ่มย่อยศึกษาหาหรือเพื่อพัฒนาแนวทางต่อ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

๕.๑ FLEGT Watch และคำถามเพิ่มเติม

เนื่องจากระยะเวลาจำกัดและมีการนำเรื่องนี้เข้าประชุมมา ๒ ครั้งแล้วแต่ไม่ได้มีการนำเสนอ ที่ประชุมเห็นว่าคณะทำงานสามารถไปศึกษาจากเอกสารประกอบการประชุมได้ โดยหากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมก็สามารถนำมาซักถามได้ต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๕.๒ นัดหมายการประชุมครั้งต่อไป

การประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯครั้งที่ ๔

การประชุมครั้งต่อไปจัดวันที่ ๒๒ เมษายน เพื่อหารือเรื่องค่างจากการประชุมนี้ต่อไป ได้แก่ แนวทางในการควบคุมคุมท่วงโซ่อุปทานของไม้เก่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้เก่า

นางรุ่งนภา วัฒนวิเชียร ที่ปรึกษา สำนักงานการรับรองไม้เศรษฐกิจไทย เสนอให้คณะทำงานกลุ่มย่อยต่างๆ มีข้อสรุปที่ชัดเจนก่อนนำเข้าหารือในที่ประชุมคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ เพื่อให้การหารือของคณะทำงานนี้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๓ การประชุมระดับเทคนิคกับ EFI

นางสาวปานจิต ต้นสม ที่ปรึกษา สำนักเลขานุการไทย-อียู เฟล็กที แจ้งให้ทราบว่าในวันที่ ๑ เมษายน และ ๘ เมษายน จะมีการประชุมระดับเทคนิคครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ (TC1/2021) ระหว่างคณะทำงานกลุ่มย่อยการควบคุมห่วงโซ่อุปทานไม้ในที่ดินเอกชน (SCC on PL), การควบคุมการนำเข้าไม้ (IC), ระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย, และการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของไม้ไทย (THA-TLAS & SCC) กับ EFI โดยขอความร่วมมือคณะทำงานกลุ่มย่อยรวมตัวกัน ณ สถานที่จัดประชุมที่ทางเลขานุการจัดไว้ เนื่องจากมีบริการแปลภาษาแบบฉับพลันและสะดวกในการหารือของฝ่ายไทย โดยสถานที่จะมีการแจ้งให้ทราบต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ปิดประชุมเวลา ๑๗:๐๕ น.

สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อไป

๑. กรมป่าไม้ส่งจดหมายรายชื่อผู้ประกอบการไปยังกรมศุลกากรเพื่อเชิญเข้าร่วมประชุมระดับความเห็นต่อร่างภาคผนวก PS
๒. สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ กรมป่าไม้ ส่งแนวทาง SD ของไม้ในที่ดินเอกชน ให้อธิบดีกรมป่าไม้ อนุมัติเพื่อประกาศต่อไป
๓. หลังจากโครงการศึกษาเสร็จแล้ว คณะทำงานกลุ่มย่อย SCC on PL หารือเรื่องการแปรรูปไม้ในที่ดินเอกชน และนำเสนอแนวทางต่อคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ ต่อไป
๔. คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่าพัฒนาแนวทาง SD สำหรับการนำเข้าเคลื่อนที่ไม้เก่าภายในจังหวัด
๕. คณะทำงานกลุ่มย่อย IC ศึกษาเรื่องการควบคุมการนำเข้าไม้เก่า
๖. กรมศุลกากรศึกษา HS code ของไม้เก่า และไม้รีไซเคิล และนำแจ้งให้คณะทำงานกลุ่มย่อยไม้เก่าทราบ เพื่อนำเข้าหารือกับคณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ ต่อไป
๗. คณะทำงานจัดทำข้อตกลงฯ ส่งข้อแก้ไขหรือข้อเสนอแนะต่อร่าง SCC มายังนางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำภาคผนวก หรือ นายบุญสุธีร์ จีระวงศ์พานิช ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการป่าไม้ กรมป่าไม้ เพื่อสรุปร่างก่อนส่งให้ EFI ต่อไป
๘. คณะทำงานกลุ่มย่อย THA-TLAS & SCC ร่วมด้วยสภาอุตสาหกรรมฯ จัดการประชุมเพื่อหารือเรื่องผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในภาคผนวกที่ ๑ ขอบเขตผลิตภัณฑ์ แต่ไม่อยู่ในควบคุมของพรบ.ป่าไม้ เช่น เยื่อกระดาษ โดยเชิญผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องเข้าหารือ
๙. คณะทำงานกลุ่มย่อย SCC on PBL หารือแนวทาง (SD) ของไม้ในที่ดิน ส.ป.ก. ในประเด็นที่ได้สรุปไปในที่ประชุม

๑๐. คณะทำงานกลุ่มย่อย SCC on PL จัดการประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยเพื่อหารือภาคผนวกที่ ๔ LS เพิ่ม โดยให้ นายเมทนี สິมันตร นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ ส่วนรับรองการป่าไม้ นายวิจารณ์ เสนสกุล ผู้อำนวยการ สำนักกฎหมาย กรมป่าไม้ นางสาวภาวิณี ชพานนท์ นักวิชาการพาณิชยชำนาญการ กรมการค้าต่างประเทศ นางสาวพร้อมพร สกุลวัชรินทร์ นิติกรปฏิบัติการ กรมศุลกากร นางสาวภาวิณี อุดมใหม่ ที่ปรึกษาการจัดทำร่างภาคผนวก และนายรณฤทธิ์ ชุ่มขุนทด ส่วนรับรองการป่าไม้ เป็นผู้หารือหลัก

๑๑. คณะทำงานกลุ่มย่อย PS พัฒนาแนวทางการรับรองผลิตภัณฑ์รีไซเคิล

ทิพย์รัตน์ ลิ้มสายสุข
นางสาวทิพย์รัตน์ ลิ้มสายสุข
ผู้ช่วยฝ่ายปฏิบัติการ
สำนักงานเลขานุการไทย – อียู เฟล็กที
ผู้จัดรายงานการประชุม